

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у влату, на по године
10 фран. у влату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Презлата шаље се поштом
укупном невредно админис-
трацији „Гласа Црногораца“ на
Цетиње, или отпративши на по-
шту да коју драго пошту, а
коме је паричије, г. Петру Гава-
дановићу, к. д. агенту у Котор,
Дошле се шаљу уредништу.
Рукописи се не враћају.За огласе плаћа се: на сваку
ријеч или за број од пет цифа-
ра по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

Радост Владалачких Димова Савојског и Петровић-Његоша.

У суботу пред вечер тек се по Цетињу прошио весели глас о срећном порођају Њ. В. Краљице Јелене, преставништва из свих престолничких кругова одили су на честитање код извапредног посланика и опуномоћеног министра италијског на Цетињу, г. маркиза Кастелбјанка, код кога се пило шапањско у здравље Узвишених Родитеља и њиховог Прворођенчета, и за све чвршће пријатељске везе између двије пријатељске државе и два народа.

По вечери су примали честитања Њ. Њ. Кр. Кр. В. В. Господар, Њ. Њ. Наследник и Њ. Њ. Милица у дворској башти од неких чланова дипломатског тијела, државних великодостојника, вишег чиновништва и грађанских проставника, гдје се поздрављивало Краљевском Прворођенчету и срећним Узвишеним Родитељима, уз свирање дворске оркестре.

Срећни порођај је обрадовао све грађанство, и у недељу у јутро пресједник цетињске општине г. командир Божовић управно је следећу честитку пресједнику римске општине Њ. Њ. Колона:

Срећан догађај у Краљевској Кући, ком је Рим био радосним свједоком, сжежући јача светим фамилијарним везама Династију Петровић-Његоша са Савојском, сјаја и двије престолнице и два народа, које једнака љубав и благодарност сједињавају с њиховим владалачким кућама; и за то радост, коју је изазвао срећни порођај Њ. В. Краљице Јелене у Италији, налази вјерно одзива и у Црној Гори, што радосно саопштавам вашој преузвишености, са најтоплијом жељом да у будуће све радоснији догађаји искућавају заједничким веселом обе престолнице и оба народа.

Њ. Њ. Колона, пресједник римске општине, одговорно је следећом депешом г. ком. Божовићу:

У овој радости с пресрећног догађаја, којим ишли Узвишени Владоци срећно општинју свој народ, Рим са свим народом слави витешке Династије Савојску и Петровић-Његоша, неразлучно својске највећим и најсветијим везама. У име овога престолнога града, свједока и саучесника кридне радости Узвишених Породице, општовдрављам Цетиње са истим топлим жељама.

У Риму је пресједник министарства г. Занардели одма саопштио радосни догађај у камари следећим ријечима:

Господо посланици! Част ми је саопштити, да је Њ. В. Краљица, јутрос на 9 ура срећно породила једну Принцезу, којој ће име бити Јоланда Маргерита. Овим пресрећним догађајем Виктор Емануил III. отпочиње своје наслеђство у Риму; и тако овај витешки сој Савојски, који је с Није мотом ослободио Италију и плебистима је присвојио; овај сој данас Рим освештава и истовјетује својој неумрлој слави. Рим и Италија окружавају најрадоснијим надама колијевку овог чедла, дарованог љубави Краљевој и жељама отаџбине, којој овај порођај улијева наде у многобројни пород Кући Савојској. Рим и Италија ватрено учествују у радости, коју данас Виктор Емануил III. осјећа као отац и као краљ; у радости њезице Краљице, која добила слатку

име матере, све већма кријепени Узвишених Сузруга у трудном вршењу његових високих дужности; у радости прве Краљице Италије, коју су добродјетел и несрећа освештале на сбожавање народа. Срећан сам, господо посланици, да ви ово објавим, јер сам увјерен да у узбуђењу овог свечаног тренутка најдража честитања, што могу стићи Краљевској Породици, биће параз ваших осјећања, баће искрена и одана ријеч народног преставништва.

Најодушевљеније оиће клицање прекидало је сваку реченицу овог радосног саопштења кад се то усхићене умирило, дигао се пресједник камаре г. Вила и овако наставио:

Поштовани другови, радосна вијест, која се — испуњајући слатку и милу наду — данас из Краљевског Двора, пуног пријасне радости, шири по свој земљи, нестрпљивој у очекивању догађаја, поносној с оне заједнице радости и жалости, у којој се навикло живјети са својом Династијом — не може да у овој кући не нађе прво клицање и први поздрав, нов досаа оне лезе, која је — предање и легенда у Савојској Кући — постала народним уговором, освештаним плебистичким, и постојаном вјером у наше установе, између народа италијанскога и његова Краља. Ја предлажем дакле, да камара узбере једно изасланство, које ће са својим пресједништвом подијети Њ. В. Краљу и Њ. В. Краљици израз својих осјећања.....

Опет усхићено клицање сваки час је прекидало пресједника, па при свршетку вик: „Не! Не! Сви!“ И тако је по опћем захтјевању општим акламирањем, без гласовања, закључено, да сви народни преставници скупа пођу у Квиринал кад Њ. В. Краљ изволи, да му поднесу честитања.

На предлог Бјанкерија такођер је једногласно одлучено, да се у знак народне радости одложи сједница

По граду су се одма почеле развијати заставе италијанске и црногорске, али како се посљедњих дана у више пута равнано весели глас носивах тек кад се на Кампидољу развила велика застава, настала је општа радост и узајамна честитања што су Краљица и Новорођенче у потпуном добром здрављу.

Пресједник римске општине Њ. Њ. Колона одма је издао следећи проглас:

Римљани! Сунце Италије уједињене и ослобођене поздравило је данас на светој земљишту Рима једну Савојску Принцезу! Италија кличе од весеља на вијест догађаја, који испуња неизреченим задовољством Краљевску Породицу, с којом је внада дијелила радости и жалости. Ово јак кудане срца отаџбине палави највиши љег параза у нама, о Римљани, који осјећамо у радосном догађају да се све више стеже неравнучна веза између Славне Династије и Бесмртног Града нашег.

Римљани! Овој Принцези, наследници светих врлина Узвишених Савојкиња, нека се окрене наша мисо њезна и љубавна, и нека сађу на ону Колијевку благослови с Неба и добре жеље народа вјерног и непоколебиво оданог.

Римска „Трибуца“ доноси на првом мјесту усхићени поздрав

„Новорођеној у Риму из брака Куће Савојске са оном Петровић-Његоша, двије Династије, које су, изобиљем прегалаштва, постојанства и искрености присвојиле ствар народа, жељног независности, као срствено човјечанског напретка и јамство човјечанске правде.“

Краљевскоме Прворођенчету инабрато је прво име Јоланда знамените Савојске Војвотине, супруге Амедеа

IX., узора врлина фамилијарних и политичких. Она је била шћер Карла VII., Краља Француског и сестра Луја XI. и њезин муж толико је цијенио њезина својства, да ју је 1469 наименовао регенткињом. Тада јој је било тридесет и три године; ипак бриге око васпитавања њезине дјеце, нијесу јој стале на пут да се назове „зачетницом златног вијека“ савојске војводине.

Име те знамените Французице, послније толико вјекова, први пут се даје у Савојској Кући поворођеној Принцези, што има свога значаја. уз име Краљице Маргерите, тако обожавање по свој Италији.

О овом срећном догађају бечки „Кор. Биро“ јавља нам:

Рим, 20 маја. — Сипоћ је била велика народна манифестација. „Стефани“ публицира декрет амнестије за све преске алочине и побуне од г. 1898 и разне преступе.

Рим, 21 маја. — Краљ је одликовао Занардели орденом Анунцијата.

Рим, 22 маја. — Јутрос је потписан акт рођења Принцезе Јоланде у присуству Краља и Краљице, Војвотинеке од Ђенове, Њ. Њ. Милене и Њ. Њ. Мирка и великодостојника дворских и државних.

Доносићи у посљедњем броју радосну вијест о срећном почетку порога из брачне везе Савојске Династије са Династијом Црногорском, ми смо дали изрза и радости Црне Горе, коју дијели и цијело Српство, што је разумљиво и природно.

Од искона српски народ ужива благотворни уплив прекоморски из отаџбине великих умова и великих духова, који су благотворно дјеловали на читаво човјечанство. За српски народ, послније његове државне пропасти, нека говори из XV вијека обележје-цетињска штампарија, на дубровачка књижевности, која је дала

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

— Његово Величанство Виктор Емануил III, Краљ Италије, даровао је Његовом Височанству Њ. Њ. Мирку колајну Анунцијата.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД.

Цетиње, 25 маја.

Свјетски поход против Китаја трагикомично је завршио: *Свјетски* маршал Валдерзе врће се натраг у Јеврону, и њемачка врховна заповијед у Китају већ је престала. Свак се сјећа оних громовитих ријечи, којима је Цар Вилхелм справлио своју војску на далеки Исток, по којима није смјела одустати од борбе „прије него противник, на земљу оборен, клечећи милост не запреси,“ тако да „до хиљаде година ниједап Китајац не смије једног Њемца криво погледати“. И гроф Валдерзе је кренуо на пут преко туђих држава до средоземног мора тако парадно као већ какав побје-

и до данас највећег српског пјесника, вапијућег прије триста година обновљење Душанова царства. Узајамни интереси снајају млетачку републику и српски народ против опште опасности, и ако је из тога доба остала каква неугодна усмјена, узрок јој је био онда свемогућа римска јерархија, с којом се и сам млетачки сенат имао борити.

Па и наших дана у нашој борби за остварење наших народних тежња и влада и народ италијански пружали су нам помоћ и моралију и материјалну; а велики апостол италијанског уједињења Мацини оставио је у завјештају ускренутој Италији иницијативу у великом дјелу националног препорођаја на овој обали заједничког нам мора; па најпослије и ваада благ словене успомене Краљ Умберто Добри, мало прије своје мученичке смрти, у данима највеће наше забриности, супрот оног варварског нечовјечанског закона, који даје сили превласт над правом, утјенио је све мале народе из вјечнога града, одакле су се и прије свијету закони диктирали, свечавим проглашењем *наша закон, по ком природа одира границе свакоме народу*

Па кад с поворођеном Принцезом срећно отпочиње пород из брачне везе Савојске Династије са Династијом Петровић-Његоша, у којима њихови народи гледају залог срећне будућности; сасвим је паравно да у том срећном почетку Краљевског Порода гледамо најбоље јамство поразлучне најсветије фамилијарне везе наше Династије са оном, која је витештвом и самопожртвовањем уједињила италијански народ, створивши Италију моћном државом, која утиче на судбину Јевропе.

Отуда наше радости и наши срдачни благослови на италијанско Краљевско Прворођенче, звијезду преходници још више династичке и народне заједничке радости с једно и с друге стране Јадранскога мора.

дитељ а ево се сада врће, што се оно рече, с барјаком у ирећи!

Свак се спомиње ужасног фјаска, што је тог свјетског посковођу снапало, прије него ли је Китај и индио. Руска војска са оно мало војске осталих држава, што се већ на далеком Истоку налазило, била је узвела Пекин и открила велику лаку, коју су телеграфске агенције кроз два мјесеца по Јевропи равносила, да су сви јевропски посланици у Пекину са њиховим породицама и савародницима поубијани, напавани их све здраве и живе. Цареки Китајски Двор био се удалио са војском, и кад је тамо стигло гроф Валдерзе није му преоставало друго него да парадира по катајској престолници и да се ту размеће по царским дворцима. Али је требало и њемачку жеђу крви угасити по царској заповиједи, и свјетски војековођа стаде справљати казнене походе на оближња села и вароши, куда су образоване јевропске војске мирно становништво убијале, станове им пљачкале на их ватри предавале. И то им је било све јунаштво и сва

слава. Нигдје једне праве битке. Китајски двор и Китајска војска са урођеним Китајским стрљаном издалека су гледали те Јевропске ужасе по почетлијској провинцији.

Али је још једна незгода постигла свијетског војсковођу тек је у Пекин стигао. Русија је била опозвала своју војску из Китајске престонице, па убрзо за њом и Америчке Сједињене Државе, и тако се његов наслов „свијетски“ криво. На најпослије и невјерна њемачка савезница, Инглеска, издаде га. Ту скоро је лорд Ландсдовиц, министар иностраних дјела, у горњој кући отворено казао: „Гроф Валдерсе опет намјерава да подигне велику војничку експедицију далеко од Пекина. Али је јасно, да то није потребито. Влада није још из почетка тајала, да она не жели упуштати се у подухвања даље од Пекина; она мисли да су и остале државе истог мишљења, и да не виде часа прије, да опозову своје војске или да их јако смање.“

Што је преставало друго Њемачкој, још послје оног пожара, који је принудио свијетског војсковођу да из постеле кроз прозор скаче, а будућег свијетског војсковођу, генерала Шварцкопфа, прослављеног говорника на хапској конференцији против руског предлога, у цено претворно — што је преставало друго него се оставити ђоравна покла?

Да се освети смрт једног дрског њемачког дипломата, који је вриједно земаљске обичаје, подигао се свијетски поход на Китај. Преставници држава, пошто њихове војске нијесу имале с ким да међан дијеле, из Пекина траже крв и главе великодостојника Китајских, који су сви још живи и здрави; траже стотине милиона индентитета, који ће исплатити Китај кроз... тридесет година; траже да се поруше неке тврђаве Китајске и да у Китају остану неколико хиљада њихове војске која ће чувати посланике у Пекину и комуникацију Пекина са морем — и овај је захтев најљепши! Та војска, што остане у Китају, трајно ће изазивати Китајску освету за све оно ужасе, што су странци починили по Китајском земљишту, и кад се та освета разбуди, трудно да ће Јевропи опет на ум доћи, да подиже други поход противу Китаја већ разбуђеног безбројног и безграничног...

И то је сав резултат постигнути у Китају, који потпуно оправдава

ЛИСТАК.

ДВИЈЕ СРПСКЕ ИСТОРИСКЕ СЛИКЕ.

Међу првим српским сликарима позната су имена Паја Јовановића и Марка Мурата. Они су оба израдили по једну српску велику слику из живота цара Душана. Обе слике су биле изложене и награђене на прошлој свијетској изложби у Паризу. Да се упознаду предметом слика и судом израде њихове и наши читаоци, доносимо из биографског „Српског Книжевниог Гласника“, што о њима пише проф. Богдан Поповић, уредник ове ваљане српске књижевне смотре:

Слика г. Јовановића представља тренутак кад се Душан посеље крунсања појављује пред сакупљеним народом. На средини слике, на врху црквених степеница застритх простирком отворено љубичасте боје, са мраморном фасадом црквеном низ својих леђа, на челу своје пратње која излази из цркве, Душан високо и врло угледан, с царском и царскићем поред себе, присуствује читању прогласа о крунсању. Лијево и десно по застритх степеница, и доле пред црквом, стоје народ и војска, и одушевљено, махањем руку, оружја и застава, поздрављају Душана, пошто су чули читања који на средини степеница, у колаетој авији, држи одвијену повељу. Позад гомиле лепријају се шарене заставе, стране дуге трубе и копча, а десно, поред цркве, даље у перспективи, низ многобројних, шарених барјачића врло правична изгледа, плаве се у јутарњем зраку окићени домови екопљански. Тренутак је за декоративну слику добро изабран, јер доушта лакше и боље но који други да се прилика представи што свечанијом и што радоснијом.

ону политику, које се Русија одма из почетка држала, и коју је осталим државама препоручавала. Сада инглески листови траже, да се Инглеска прође Њемачке па да се Русија приближи. У исто доба и у Берлину наступа преокрет: приближавање к Русији и колико је могуће к Француској. Али Русија добро зна посљедњу сврху свијетског похода на Китај. Хтјело се све руске силе и ратне и новчане обрнути на далеки Исток, па Русију из Јевропе потиснути. И према томе Русија ће знати што ће радити.

КИТАЈ И ТЕОРИЈА НАРОДНОСТИ.

Што је то Китај као политичка сила, — пита „Н. Врења“ — састављали он тако цврсту политичку целину, да се може очекивати с његове стране свакојаких опасности, завирујући „жугити савезом“ или су те опасности тек неоснована брига?

Ове опасности могу бити основане бар у будућности, кад су и садашњи заплети у Китају донјели толико бриге Јевропи. Али с друге стране, још се нијесу ни довршили ти заплети, а Китајци праћају се свом обичном послу, изазивајући тим сумњу, да ли је збиља тако јака у Китају политичка свијест, да се може она узимати као основ Китајских смутња.

Национална самосвијест Китајца, развије које било би кадра да побрка све планове и рачуне Јевропске на Китај, данас се налази тек у зачетку свог развића. То се тумачи историјским узроцима, а прије свега тијем, што Китај у току цијелог свог многоовјекног живота није био принуђен да издржава такву борбу са jakim непријатељем, која је у њему могла изазвати страх за свој национални опстанак. Нема сумње, да таква борба најбоље развија националну самосвијест. Није била проста случајност, што је руски велики Књаз Јован III уништио грама-ту татареког Хама, уједино Русју.

Као што је познато, Китај никад није био принуђен да издржи такву борбу на смрт и живот, и ако је имао посла са противницима, који су га превасходили својим ратним силама, он, и ако им је подлијегао, најпослије их је себи асимилирао, јер је његова култура ваља била изнад културе свих тих нападача. Али се та асимилација развијала сама по себи, и самосвијест националног и државног јединства код Китајца није никад била развијена, па и саму државну мисау у Китају су донјели туђи народи. Саставивши се историјски из мноштва појединих књажевина, Китај није никад био политичка целина, па и данас није ништа друго него укупност појединих провинција, које се фактички самостално управљају особитим намјесничима, вицецарљевима.

То тумачи и отсуство општедржавне и националне самосвијести и патриотизма, што напенају Јевропејца. Ал ако је то отсуство националне самосвијести у прилог Јевропејцима, они ипак не би имали заборававати, да злоупотребе с њихове стра-

Слика, одмах на први поглед, чини врло пријатан утисак. Прегледна композиција, лијеп распоред, сигуран цртеж, сигурна обрада појединости, извјесни укупни утисак (врло пријатан у нашим приликама) који гледалац има да стоји пред правилном, вјешто рађеном сликом, без нејешитина и нагезања тако чистих у нас, затим њен пријатни, улажени — угањени — и складно изведени тоналитет, то је оно што човеку одмах падне у очи и у чему човјек од прве ужива. Имамо од прве утисак да стојимо пред добром сликом, и сликом која би била добра не само код нас но и другдје. — Ако би ко хтио подробније да прати, да провјери ово што је овдје речено, нека, прво у погледу композиције и распореда, види како се једним погледом може обухватити и разумјети цијела слика, како очи падну одмах на главну личност, како групе заједнички граде једну лијепу компоновану линију, и како су поједине међу њима, и она горе, и она са стране, прегледне, одјелите, и опет тијесно везане међу собом; пред овом сликом човјек није у опасности да не зна шта која група хоће, шта значи, и куда иде, или, сувише још, да не може да позна чија је која рука или нога у групи. Г. Јовановић, у осталом, увијек правично компоњује, можда и сувише правилно; он се, човјек би рекао, држи раније огледа-них образаца, по којима се на штету снаге и новине саме слике — што се сигурности цртежа тиче, није потребно нарочито упућивати на ову или ону појединост; правилан и сигуран цртеж је тако несумњиво једна од главних одлика слике да се човјек о томе може увјерити на ма как дијелу њеном (као један мали примјер, видите како су цртани царица и читац). Чак је у томе погледу г. Јовановић дао мало више но што би смо од њега тражили; не

не могу, боље него ишта, разбудити ту самосвијест, и XX вијек могао би докијети неги значај начела народности у Китају, који је стекао у XIX вијеку у Јевропи.

И може бити у томе се и скрива кључ рјешења главног спорнога питања, хоће ли Китај изумријети или га чека боља будућност. Китај се може или сасвим покорити, и тада би се сасвим подложно Јевропејској култури, као јачој, али трудно да иједна држава то може или жели, а диоба Китаја данас није могућа, нити је треба жељети. Кад Китају остаје право на самостални живот, то треба смотрено поступати са тим правом, јер свака злоупотреба у том обзиру само ће послужити развићу националне самосвијести, чије искре одете неће згарати само зданица Јевропских легација.

СЛОВЕНЦИ У АУСТРИЈИ.

(Из „Петроград. Вједомости.“)

У нашој се штампи доста ријетко говори о Словенцима и ако она грана на великом стаблу Словенства, која у јужном дијелу Аустрије игра важну политичку улогу, то у дуној мјери заслужује, тим прије што су Словенци са свију страна окружени и несловенским народима: Талијанима, Њемцима и Мађарима, који се свима силама и разним средствима труде да овај словеначки живаљ униште.

Словенци су насељени по разним дијеловима Аустрије: оне који живе у Краљској, називају централним, а све остале пограничним Словенцима. Краљски Словенци подијељени су на католичко-националну и либерално-националну странку. Обе ове странке воде овдје међу собом велику борбу која се за вријеме избора за царевинско виђење, када свака странка тежи да протурит свога кандидата, до крајности развија. Обе стране имају уза се добро развијено новинарство, које подржава своје једномишљенике у политичкој борби. Што се тиче труда, који ове политичке странке улажу за материјално благостање свога народа, мора се рећи, да је католичко-национална странка у Краљској доста далеко одмакла од своје либералне противнице. Економске задруге међу краљским Словенцима напредују, јесу резултат труда ове странке, али успркос овог труда, у Краљској је веома мален број земљорадничких, трговачких и занатлијских школа. Влада их не даје Словенцима, а они сами не располажу потребним средствима.

У Горици су Словенци такође подијељени на двије стране. И тамо је за пријеме посљедњег избора дошло између катерикалне и либералне странке до боја. Овдје у Горици је либерална странка веома опасан конкурент католичкој, пошто горичке либералне вође веома много раде на економном бољитку народа. Организација итедионити и новчаних завода за давање зајма развија се јако, али увођење задруга веома је споро. И овдје у Горици осјећа се велики недостатак у занатлијским и у опште привредним школама за раднички сталеж.

У Трету и околним били су Словенци до скоро једнодушни, али и тамо се при-

само ставови и лица да су правилно и брижљиво цртани, но су и најситије појединости рађене с истом, мало сићушном савјесношћу: очи, браде, златни украси, дугмад, копче, драго камење, шаре на одећу, безбројне и разноврсне на разноврсним материјама, на свили, на кадрави, на челику, на крунама, шлемовима, оружју, шаре златне, уткане, везане, исковане, димништинисане, шаре угласте, колаете, звјездасте, све је то рађено с истом брижљивошћу као и крупније и важније ствари. Али ако тај мало налишни и мало сићушни рад оставимо на страну, тачност и поузданост цртежа дају не малу вредност слици. Бадава је, и за оне који колориту као умјетничкој особини дају превагу над цртежем (а уз те и ми без устезања пристајемо), „цртеж“ остаје „поштење сликарске вјештине“ и једна „добро цртана слика увијек је и довољно сликана.“ — Што се назад колорита тиче, ко жели да му се и ту пажња обрати на појединости, нека нарочито прегледа, и редом, колорит којим су рађени они „грађани“ што пред осталима клече на степеницама, оне владике с обе стране Душана, они калуђери непосредно иза њега, сам Душан и царица и њиховим хаљинама отворено љубичасте боје, читањ на простирци исте боје, и тако даље, па онда нека покуша да посеље још једном примјер укупни утисак од свију тих појединости и да опазн поменути благи, пријатно угањени, и складно изведени тоналитет ове слике.

Од других појединости, мана и врлина, да поменимо још, преко реда: да је она група око Душана нарочито лијепа и, узтрд да врло лијепу представља таласасте гомиле која налази; да је царица престо држачесна у свом мааном државу владе и лијепа жена (видите јој руку, како јој је пала уз тијело); да коњ са својом отво-

мјежује у посљедње вријеме опасност партијске подјеле. Народна организација је тамо доста јако развијена, што се на тога види, што Словенци Трета и околне имају свој добро уређивани лист „Јединост“, али је економска организација врло слаба.

У Петрији је положај Словенаца жалостан. Овде је много уарок то, што народ нема никога који би га повео собом на национални рад. Словеначких патриота грађанског реда готово и нема, а међу свештеницима има неколико њих, али њихови покушаји у овом правцу наилазе на велике сметње. И овдје у Петрији почело се у посљедње вријеме да ради на поправљању народног економског стања, и већ се примјећује да она економска организација веома јако утиче и на националност.

Исто овакво стање влада и у јужном дијелу Штирије (Штајерске), који је насељен Словенцима, али је најједније стање Словенаца у Коруској. Међу свима народима западне Аустрије нема ни једног који би био ма и приближно тако стипијен у свом опстанку, у правима која су уставом загарантована свима народима, као што је то случај код коруских Словенаца. Ипак, успркос многовјекној запуштености, пољемчавању и тлачењу, Словенци и данас још сачињавају добар трећин дио тамошњег етановништва. По посљедњем попису вели се да у Коруској има свега 120.000 Словенаца. Али је тај број савишено нетачан и неистинит. У томе попису многа су мјеста означена као чисто њемачка или да у њима преовлађује њемачко етановништво и ако се по тим мјестима још из давнашњих времена богослужење врши на словенском језику. Велику неправду чини влада коруским Словенцима тиме, што им не да никаквих школа. На аванично признатих 120.000 Словенаца долазе само двије школе, у којима се предавање држи на словеначком језику. У годишњим извјештајима министарства просвјете ове се школе називају словеначко-њемачким, а у истину су само њемачке. У неким од ових школа употребљена је испочетка словеначко-њемачка азбука, па се је постлије и са овим престало. Данас се у чисто словеначким општинама, особито у околним Целовица, предаје у школама само на њемачком језику. Сви познати педагози сагласни су у томе да се у народним школама може доћи до неог успјеха само онда, ако се дјети предаје на њиховом матерњем језику. Свакидашњи примјери показују, да су школе у којима се дјеца уче на њима страном језику, па ма колико да се на те школе троши, потпуно бескорисне. Словеначко дјете посеђује 3—4 године овакву школу и не научи ништа друго до масу фраза. Научи њемачки читати и писати а не зна и не разумије шта чита и шта пише. Од овога страда све културно развиће и сав ток образовања словеначког народа у Коруској. Пошто словеначко дјете изађе из овакве школе, оно не зна ни њемачки ни словеначки, а колико су образовани учитељи, које влада поставља по школама за коруске Словенце, види се из овог примјера: Један учитељ који је рођен у коруском селу и постављен за учитеља зато што зна словеначки, послао је уредништву словеначког листа „Мир“—а неку исправку и

рено љубичастом аном пада можда сувише у очи, да отворено љубичаста боја уопште захвата, неодмијењена, сувише простора на слици (на истом је коњу, ако се не варамо, топ седа према јахачевим бедрима сувише јак, тако да јахач помало изгледа као да јаше поред коња); да су грађани који лијево праве гомилу незначајни без карактера сувише познати; и тако даље. Ове посљедње замјерке помнијемо скоро само зато да г. Јовановићу покажемо с каквом смо пажњом разгледали његову слику; оне једна да могу што одузети од вредности слике, која остаје једна од најљепших рађених српском руком једна де коративна, добро компонована, добро цртана, пријатно колорисана, празнична, лијепа и велика слика.

Слика Г. Муратова, и ако представља донекле сличан предмет, рађена је сасвим другачије, с другим намјерама и па друге сликарске начине. Г. Мурат је хтио у својој слици да да студију свјетлости у отвореном пољу на начин познате школе „отвореног поља.“ Призор који његова слика представља дешава се у дубровачком пристаништу, пред само подне, на јаким сунцу. Душан (и овдје на средини слике, али с профила) окренут лијево, са својом пратњом и морем за собом, прима поздраве од дубровачког кнеза, господи који су му изишла на сусрет, и осталог народа који се тамо даље чети по градским косама и на другој страни залива, иза кога се опет дижу плава брда у даљини. Над цијелом здраво шареном и обасјаном гомилом и цијелим предјелом „бјесни“ сунце. Оно обасјава главе и рамена људи, трепери на багдахину, на барјацима, на градским антовима, сија се на дугим трубама, одбија се од мора, покрива својом свјетлом прапичном даљину, куца у својој јаркој свјетлости и небо и земљу. Боје, многе и јаке,

уредништво је у тој врло краткој исправци напало 19 орфографских погрешака. Ето, такав учитељ предаје словеначкој дјети словеначки језик! Било би интересантно знати какву је оцјену овај учитељ имао из словеначког језика. Међутим ово није једини случај; има учитеља који не знају словеначког језика ни толико, да би могли читати словеначке новине, а постављени су за учитеље словеначког језика. У осталом, што би га и знали; школски савјет то и не тражи од њих, довољно је ако агитирају за њемачку народност, друго се ништа и не тражи. —

Књижевност, умјетност и просвјета.

(Г. Световар Хурбан Вајански.) познати родољуб и pjesник словачки, који је долазио на Цетиње наше страње недеље са неколико словенских новинара, и с њима био примљен од Њ. В. Књаза Мирка, у својим успоменама са тог пута о тој посјети између осталог пише: „Наш улазак био је доста церемонијалан, али кад се врата затворише и ми остасмо сами, Мирко постаде ми, дружеван, гостољубив, посади нас на наслоњаче око стола, сам сједе на диван, као што му и родитељ ради. Разговор је текао руски. Паненадила ме спољашња младићка љепота, невиђена елеганција, слободно, отворено понашање, а са његова духовног развитка срце ми је занграло. Не стидим се рећи, да су ми сузе удариле на очи, кад је Мирко слободно, лако с младићком ватром и мудрим разумијевањем говорио о Љермонтову, Пушкину, литератури у опће, кад је прешао на политички положај садашњег Словенства, о несрећи растрганих словенских племена и народа и о данашњем потиштеном стању. Какав је то поглед, каква топлота, каква сила разума и душе! И ако нас је Књажевић примио нецеремонијално, понудио нас цигаретама и сам нам их запалио: помислио сам, да је ипак већ вријеме и устао сам. „Не, Не!“ рече живо Књажевић Мирко, у овој кући ја сам гостодар, ја вас још не пуштам!“ и ми смо црпиво сјели... Најпослије спремише се за пут. Мирко устаде и пружи нам руку. Силно сам стиснуо, а он је двапут поново стиснуо руку моју. Отишли смо врло умирени и радосни.“

Г. Хурбан Вајански је први познати Словак који је на Цетиње долазио, и да се то није десило страње недеље и наше грађанство га са дружином пишаше друшчије дочекали.

(Цариградска патријаршија и њемачка штампа.) Приближује се вријеме избора новог цариградског патријарха и као најозбиљнији кандидат за патријарха важи Јоаким III, који је прије 17 година свргнут са патријаршке столице. Ових дана штампало је један грчки лист који излази у Атини и из којег пише Јоаким III, у којима он разлике своје мишљење о стању које влада у цариградској патријаршији, као и о правцу у коме би патријаршија требала да рјешава своја црквена питања. У оба писма, Јоаким III, врло осуђује Грке и њихов понашање.

Што је цариградска патријаршија спала са своје првобитне висине и постала нека врста политичке агенције за филје-

листво, Јоаким окривљује грчке владе, особито министарства Трикуписа и Делигеоргиса, који су се мишљали у свако црквено питање између патријарха и порте, и од чистог црквеног питања стварали политичко национално. Овако држање грчке владе учинило је те се је сва власт патријархата над црквама изгубила; да су сви грчки епископи изјурени из црквених општина и стари манастири у Светој Гори подијелили на славенско и грчко.

Њемачки лист „Allgemeine Zeitung“ који излази у Минхену доноси у изводу оба ова писма бив патријарха а данашњег кандидата, вели, да се из ових види, да је Јоаким III, ако постане патријарх, скинути са цариградске патријаршије грчку одјећу, т. ј. потиснути грчки утјецај и у патријаршију увести грчки, дакле словенски елемент. Њемачки лист сматра ово као напад на интересе грчке државе и грчког народа па упозорава грчке мјеродавне факторе на опасност која Грцима одатле пријети. У политичкој и националној борби — вели „Allg. Zeitung“ — са саставним балканским државама Грчка је несумњиво извукла тањи крај и онда би од ње било веома неопрезно, кад би допустила да се сада и цариградска патријаршија претвори у поље на коме би се могли догађати сукоби између Грка и осталих народа, чјеје цркве потпадају у Турској под патријаршију. Баш због тога да је у патријаршији не отворн поље црквене конкуренције, бачена је прије 30 година анатема на бугарски егзархат. Грци — вели даље овај лист — не треба да забораве да је Јоаким већ 1872. год. у сједицама св. Синода гласао против ове анатеме и да је тада стајао у веома блиским односима са ђенералом Игњатијевим и да је добио укор од синода што је Игњатијеву саопштавао што се је у сједицама Синода рјешавало.

Као што се из овога види, њемачки се лист боји да ће са пазором Јоакима III. за цариградског патријарха, ојачати руски утјецај у свима црквенима питањима у Турској, па покушава да побуди Грке против Јоакима.

НАРОДНА ПРИВРЕДА.

(Са конгреса српских земљорадничких задруга у Каменци.) „Бранково Коло“ пише: — Што до сада нијесмо много могли, није у свему стајало до нас; што сад радимо биће једино наша снага или наша слабост. С том мишљу нисмо се могли раставити, кад смо се првога дана (16. о. м.) растали са пријатељима и члановима скупиштине, пошто видјесмо и чуесмо, шта се тамо зборило и творило. Рад је био сад већ импозантан, систематски смисљен; свијет о његовој вриједности проведена је елементарном снагом у народ. То се јасно видјело; зрак падања свједочило је то са лица наших земљорадника; и то је оно утјело за сваког разумног пријатеља народног, а на оног безнадног времена борбе и падања, које нам је пропастих година оставило само истрошену снагу са једним резултатом спољашње егзистенције, коју изнутра црв точи.

Били смо се и сувише занијели, и, чувајући људску, заборавили смо на језгру народне снаге, сметнули смо с ума његов

опази ту игру рефлекса одозго. Посље је може тражити и на другим дјеловима слике.

За наш укус, међутим, слици не би удиле да је на многим мјестима анализа даље отјерана и да су сви ти ефекти њезнијом и гишкљом, или мошњом и смјелијом, и ученијом руком извођени. Ми ту не мислимо само на оне дјелове слике који су очито површније рађени (ова велика слика је, у осталом, израђена за шест мјесеца), по и на среднине дјелове њене, на које је главна пажња обрађена. Воље би било (ако је тако довољно разумљиво речено) да слика изгледа љепша посматрана непосредно, но посматрана у огледалу, које слику представља више дорашену, љепшу и складнију него што је. Али, ефекти свјетлости у отвореном пољу, и свима њиховим ђудљивим комбинацијама и поступностима, тако су многобројни и танани, а с друге стране их је још тако тежко потпуно на платну забиљежити, да је у сваком погледу мудро не бити одељчан, а праведно, кад се тиче једног савјесног рада, истаћи поново његове лијепе особине. „Доазаак Цара Душана у Дубровник“ је занимљива, с осјећањем рађена колористичка студија једног интелегентног сликара; п ми можемо само поново рећи своје надање, већ изречено у прошлом броју, да ће се ускоро наћи Мецена који ће учинити да ова слика остане и даље међу нама.

привредни напредак. И кривица је била не до народа, него до његових просвјетних синова, јер честити наш народ вада је мислио могао своје интелегенције као што је и прилики; он је вођен и завођен, јер је његово живо осјећање чудесно гишкљо кад се тиче имена његова. На интелегенцији је његовој да га данас слаба прихвати и другим путем, не смеђући с ума ни онај први; јер политичко мртвило неће и не смеје нико од нас тражити докле смо год грађани благословених ових земаља, али економско мртвило, зна се, горе је од сваке смрти. Не може се рећи да ни прошатих година или деценија није ово питање покретано, али од свега тога до фактичног рада било је исто толико колико од теорије до живота; ми смо имали, то је истина, странака теорије; данас, хвала Богу, имадемо странку рада. То је већа истина од свију истина досадашњих, за које смо мислили да су то. Тако увјерење обузима данас српску интелегенцију млађег нараштаја, која се прибира и тражи нове потпоре народној егзистенцији и која додуше још не толико јавно колико међусобно намиче скепсу на рад својих отаца. Не треба дакако ни у томе претјеривати, јер све роди с временом, с временом дозријева, као и ово преображење наше, до којег ће нам у напредак снакако стајати — бити ил не бити; јер, како један од предавача на конгресу рече, XX. вијек јесте и биће вијек економске борбе.

Ко је пратио културни развитак нашега народа у прошлом вијеку, могао је опазити да је ријетка идеја просвјетнога запада, коју наш народ није прихватио кроз мозак своје интелегенције. Он је ево и сада вољан да пође путем економске просвјете, кроз школу земљорадничке задруге, тако прикладне, да му армонично подише и унаприједи његову моралну и привредну снагу. Моралну истичемо, јер нијесмо тог увјерења да је привредни развитак и добро стање основа свеколиком напретку; шта више — добро стање хоће често да изметне најгоре чланове друштва, особито ако је друштвена сиона тако слаба, да своје чланове не може да свеже ни најодличнијом свјетлу моралном: да нико од нас није само за себе на овоме свијету. Зато је његовање друштвености на солидном темељу гарантоване моралне и материјалне сигурности међусобне вада било и биће знак идеалног социјализитета. То ме идеалу упуђује и земљорадничка задруга. Не треба далеко ићи с тумачењем: сам рад по себи, најбоља је морална школа; научимо ми народ паметном газдовању, да му се млади радити, ми смо га васпитаали и просвјетили. А шта би тек економска школа учинила?!

Освај је ево ударен, и ми смо га лијепо видјели на овом каменичком збору и договору, и не бојимо се за напредак, докле је год мудрога разбора предеједника Савеза — Експедиције Радивојевића, систематски промишљених, родољубивих смјерова Матјејевића и његове срчане и савјесне дружинице, и одушевљена попа Михаљича. У оваком друштву није лако бити, ал' је часно, јер ваља радити. Наша друштвена хроника мора сад већ озбиљно водити рачуна о ширењу задруга и о раду загребачких родољуба на подизању наше трговине и занатлијства; све ово значи нову епоху у животу оностраног нашег народа, у којој се мора освјетити дух народни за опћи културни и књижевни напредак, што је унијек само цвијет идеалних тежња и чврстог надања на бољитак. И заиста, нама се чини да је ово садање вријеме — вријеме нових тежња и надања, а за то вријеме у животу народа нема застоја.

(Петролеум у вртарству.) „Привредник“ доноси: Петролеум се доста често препоручује као ошробано средство против различитих буба (инсеката), а особито и против листних ушњи. Тачним посматрањем дошло се међутијем до сасвијем друшчијих чињеница. Сваку кап петролеума, која падне на стабло или грану, уније кора. Ако се дакле дрво маже петролеумом, то петролеум продре у све судове дрвета, па спречава, да сок не може колати у судовима. Пошљедицом тога јест да често пута опада цвијеће, а и плод са дрвећа. Ако се зелене намаже петролеумом изумре скоро онај част ткања на врху изгуме, а често пута застане сок у њему, те зелене закржља.

Неки вртар полио је два грама рибизле кантом воде, у којој је било око четврт литре петролеума. Па шта је било? Опало је све зрње, а много се лишће сасвијем осушило или наполак. Но највећма шкоди шљивама и јабукама када се намаже петролеумом. Трешњама и крушкама не шкоди тако јако.

(Храњење зеленом крмом.) „Привредник“ пише: Највећа је погјетка код зеленог храњења та да се сијено наједанпут замјени зеленом крмом и то без икакве пријелаза. Марва дабоме једе зелену траву похлепно, па како јој бугар или желудак није још извукла из онако водену хрању, то настају различита поремећања у варењу, лијавица, надутости и друго што-шта. Све се то даде лијено предуприједити, ако се почетка даје мар-

ви мало помало зелено хране, мјешајући је са старом, па послје све више, док се напошљетку сасвијем не пријеђе на зелену крму. Особито треба pazити на то да се изјутра не даје марви одмах зелене крме, него јој треба дати сламе, па онда истом зеленом хране.

При пријелазу од старе крме к новој, зеленој особито је zgodна ражана крма. Та се баш може жети, кад још има обично доста сијена, па се мјеша с овим, но мора се прије тога појети ејечком. Гдје се не сије та ражана крма, замјени се младом травом. Но никада не треба чекати док се потроши и пошљедња сламка сијена и док је трава пријелазна т. ј. остарјела. Млада трава има у себи више хранљивих твари које марва лакоше вари, него што их има стара трава. Осим тога је и то пробитачно што се раније коси, да се брзо и нагло не прелази од сухе (старе) на младу (зелену) крму. Многи ће мислити да је то нешто обично, па да не треба на то упућивати и подсејати, а колико и колико се гријеши против тога. Колико их има, који истом онда почињу да косе своје кошанице, кад већ немају ни сламке старог сијена.

Пошљедицом такога неразумнога (нерационалнога) поступка јесу различите неприлике међу марвом то то доба, као и то да крме мање давају млијека и да то млијеко није баш најбоље.

(Прикупљање чађ.) Напуните дивје саксије са земљом подједнаке боје и покрите једну овог нијесом, а другу оставите онакву каква је. Посијте жито у њих и саксије изложите сунцу, па ћете се увјерити, да ће се у саксији са прикстом земљом усјељ већ зазеленити, докле ће у другој тек нишати.

Ко има земљу, у градини, или око чардаклија и иначе, на омањем простору, отвореније боје, тај би се много помогао, кад би земљу ђубрио, или поспео чађу — гаром. — Стољења пробоше како земљодјелач чађ из пећи и димњака, као некорисну ствар баца на ђубриште уз плот или на улици, јер се не знаде за вриједност његову. Али у чађи има и храњивих ствари за усјеље (амонијака, дакле азота.) Тако у чађи од каменог угљена нашло се 25 до 5 од сто амонијака, а у чађи од дрва 1 до 2 од сто; у овом посљедњем има доста крених и калијевих (поташа, она љутина у чађу) соли, што је опет храна за усјеље.

Но и да не рачунамо на ту вриједност чађи као ђубрета, али чађ боји земљу црно, јако унија и привлачи сунчане зраке и у прољеће, земља још доста ладна, посута чађу брзо се загријева, сјеме стане да клија, па усјељ и брже није и бокори се. Чађ у овом погледу особито повољно дјелује код мочарастих ливада, које су и ладне и влажне. Зими нарочито, а и преко цијеле године, има се довољно времена и прилике, да се доста чађи прикупни и остави за посипање земаља под усјељом.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цетиње, 25 маја.

(Из Светог Острога.) Тројичински дани у св. Острогу проведени су у најбољем реду. Босанци и Херцеговци, који се преко Цетиња враћају у свој завичај, собом носе најбоље утиске. Из ових српских покрајина исповидјело се и причестило до хиљаде побожних поклоника. Као вада и ове је године било и наше браће Мухамедове вјере. У горњем манастиру код св. Ђивота пет дана су стали два Мухамедовца са шест була из Гренина. Уопште је било народа више него прошлих година. Владу је заступао г. војвода Ђуро Петровић. Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан јучер се повратио из Острога.

(Патриотски поклон.) Црногорци и сусједи с Црном Гором Приморци, који живе у Одеси, очекујући г. 1896 Њ. Кр. В. Господара, били су сипривили, да Му поднесу као добродошлицу красно израђени велики сребрни па поалаћени пјат са екодоним натписом; и како се њихово очекивање није тада испунило, они су тај патриотски поклон још зимус послали Њ. Крљу. Високопреосвештени Митрополит г. Митрофан јучер се повратио из Острога.

(Из Митрополије.) Ових дана добили смо од Високопреосвештеног г. Јована Бороте Протопресвитера Старо Бечејског 50 комада „Калишница“ за малу дјецу. Њиме састављеног, као дар побожне и родољубиве старине поспеље „Љубе“ удове Јанка Ђулаџерског из Петровоселеког у Бачкој да се подијеле цетињским ђацима при овогодшњим испитима.

Госпожа Љуба као честита и родољубива Војвођанка, са овим је указала видљив знак своје материнске љубави према нашој малој школској дјечи, на чему јој се у име школске дјечице од наше стране најсрданије благодари. П. Р.

(Ради знања.) Ред чланака под насловом „Рат или борба“ од Бориса Незајева, од којих смо у претпрошлом броју из „Петроград. Вједомости“ донијели први чланак, још се није наставио, ако није и сасвим прекинут.

(Из Главног Одбора за подизање дома умоболнијез.)

(Наставак)

Преко окружног одбора Зетског и његовог помоћника г. капетана Стевана Раичковића приложили су из каштане Горњо-Зетске:

Гг. официр Сими Маров 5 ф., кмет Ђоко Петков 3 ф., Нико Арсов Мишуровић 2 ф., Нешо Милов 50 н., Илија Арсов 2 ф., Лука Арсов, Васо Радов, Ђуро Радов и Ристо Радов по 1 ф., Буко Савов 3 ф., Крсто Радов 50 н., Хасо Синапов 1 ф., Илија Митров 3 ф., Халија Мујов 1 ф., Абдо Мухамедов 1 ф. и 50 н., Мићо Кисељевић 2 ф., Вељо Митров и Панто Митров по 1 ф., Павле Ђоков 50 н., Нешо Маркишић 1 ф., Перо Ђоков и Ристо Митров по 1 ф. и 50 н., Марко Бојков и Васо Крстов по 1 ф., Машо Симо 2 ф., Ђоко Симо, Петко Симо и Митар Савов по 1 ф., кмет Симо Ников 2 ф., Нешо Ников 1 ф., Ристо Адин 50 н., кмет Стефан Перов, барјактар Глигор Ђуранов и Јоко Мирков по 1 ф., Милош Томашев 1 ф. и 50 н., Маркиша Вукадинов, Илија Митров и Јоко Милошев по 1 ф., Ђуро Томов 1 ф. и 50 н., Ристо Савов, Нешо Стеванов и Никола Стеванов по 1 ф., Перо Митров 50 н., Васо Крстов 3 ф., Крсто Перов, Бошко Перов и Никола Перов по 1 ф., Новак Митров 50 н., Ђуро Савов 1 ф., пјешак Гитоје Милошев 50 н., Нико Драгов и Никола Вучинић по 1 ф., Марко Белов 50 н., барјактар Мушка Јовов, Томо Матов и Симо Јовов по 2 ф., Перо Крстов, Марко Кићов и Илија Андоров по 1 ф., Нешо Синапов 3 ф., Ђоко Јовов и Паво Синапов по 1 ф., Мато Андрић 3 ф., официр Ђуро Попов 5 ф., кмет Мујо Марков и Рамо Лукин по 3 ф., Нешо Попов 1 ф., Мило Попов 50 н., Филип Томов Ковач и Кићо Ђурков по 1 ф., Ђуро Милов 3 ф., Вељо Нешов 2 ф., Саво Томов и Филип Томов Рамовић по 1 ф., Крсто Марков 2 ф., Јако Марков и Косто Стефов по 1 ф., Ристо Марков 50 н., Буко Матов 1 ф., Саво Митров 50 н., Јово Нешов 1 ф. и 50 н., Стано Мујов 1 ф., Илија Томанов 2 ф., Нешо Матов 1 ф., кап. у пензији Ђуро Рамов и Нешо Митров по 2 ф., Саво Крстов 1 ф., Андро Јовов 50 н., Маљо Галгон Петар Бошков, Ристо Ђурков и Нешо Савов по 1 ф., Михат Матов 2 ф., Илија Васов 1 ф., Никола Јовов 50 н., Вељо Јоков и Саво Ђокић по 1 ф., Мараш Лекин 2 ф., Шкепан Милунов и кмет Радован Николић по 1 ф., Илија Вељов 50 н., Лука Томов 2 ф. и 50 н., Маљо Нешов 1 ф., Васо Ников 1 ф. и 50 н., Марко Ников и Васо Јовов по 50 н., Симо Иљов 1 ф., Петар Јаков 2 ф., Мујо Матов и Саво Васов по 50 н., Буко Јаков 2 ф., Паво Томов 50 н., Јово Томов 1 ф., кмет Јоко Митров и Крсто Ристов по 2 ф., Мило Ников и Јово Глигов по 1 ф., Нешо Ристов 50 н.

Свега: фор. 158.

Од пр.: ф. 2541188; ока ж. 24694; брава 173;

Жуки.: ф. 2556988; ока жита 24694; брава 173;

(Наставиће се.)

РАЗНЕ БИЉЕШКЕ.

(Стогодишњица.) У Егеду у бекској жупанији умрла је удовица једна, која је живјела 105 година. Кроз 94 године никада није боловала. Један њен брат живио је 106 година. На погребу њену било је 80 уночади и праунучади. У Ђирџенту на Сицилији умро је човек, коме је било 105 година. Све до пред смрт правио је метле котарице, лешеве. Синови му имају по 80 година, а унуци преко 40 година.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

КАНЕА, 20 маја. — Пришца Ђођа дочекало је на скупштини клицање: живјело сједињење! Тако је исто испраћен био одушевљеним клицањем. Михлизовић поднио је предлог, потписан од свих хришћанских посланика, у ком се изражава хвала силама заштитницама,

што је Крит ослобођен од турске власти, те се захтјева сједињење с Грчком. Мухамедански посланици су протестирали енергично против тог предлога, и принудили су да пре-сједник прекине сједницу.

СОФИЈА, 20 маја. — Сабрање је одлучило да одустане од оптужбе против бивших министара: Начовића, Пешева и Начева.

— Адмирал Бирилев добио је први степен реда за грађанске заслуге и отпутовао је у Београд.

РИМ, 20 маја. — Ескадра састављена од четири оклопнице отпутовала је из Специје у Леванат.

АТИНА, 21 маја. — Сви листови примили су с одушевљењем вијест о предлогу сједињења Крита са Грчком. Манифестације народне на Криту се настављају.

КАНЕА, 23 маја. — Скупштина је одлучила да поднесе силама заштитницама жељу да се Крит Грчкој присаједини.

КАНЕА, 24 маја. — Сви консули добили су наредбу да не примају петицију скупштинског критеке односно анекције.

ЦАРИГРАД, 26 маја. — Јоаким III изабран је за ватиканског Патријарха.

Англо-бурски рат.

ЛОНДОН, 23 маја. — Киченер јавља из Преторије, да је у битци код Влансфонтена учествовало 1450 Инглеза са 7 топова. Бури су напали предстражу, и успјели да отму топове, али кад је надошла остала инглеска војска опет је одузела непријатељу топове. Инглези су изгубили 57 мртвих и 121 рањених, Бури 41 мртвих. Послато је појачање.

ПРЕТОРИЈА, 24 маја. — Јаместовни се предао војсци Киппингера.

Догађаји у Китају.

ЛОНДОН, 21 маја. — Из Пекина доноси листови, да су у Монголији отпочели нови переди. Принц Туан био је вођа.

ТЈЕНЧИН, 22 маја. — На путу у Таку сукобили су се војници инглески са француским. Французи су напали Инглеза са бајонетима натакнутим. Инглези су пуцали на Французе. Један Француз остао мртав, а 3 и 5 Њемаца рањени.

ПЕКИН, 22 маја. — Валдерзе давао је отпутовао, испраћен дипломатским тијелом, послито велике смотре савезничке војске.

ТЈЕНЧИН, 23 маја. — Валдерзе је одложио одлазак, услјед сукоба на путу у Таку.

БЕРЛИН, 23 маја. — Преговори између држава односно Китаја довршени су у главним тачкама. Легација китајска у Берлину укнута је.

БЕРЛИН, 24 маја. — Велики пожар уништио је много зграда у забрањеном дијелу града у Пекину.

ТЈЕНЧИН, 24 маја. — Валдерзе се навезо из Таку пут Кобе.

ОБЈАВА.

Управа Италијанског Паробродарског Друштва „Rugia“ јавља, да је од 7 марта по новом учињена следећа промјена у распореду пловитбе друштвених параброда.

Параброди ће долазити у Пристан Барски у 3 сах. п. подне сваког четвртка и истога дана у 5 сах. у вече одлазиће за Бриндизи, гдје ће припјевати у петак у јутро у 6 сах. и одатле ће даље проду-живати своју досадању пругу за Тријешће и Млетке. Исти распоред вриједи и за повратак.

Ц е т и п с. 22 фебруара 1901.

УПРАВА ПОШТА И ТЕЛЕГРАФА.

ПРОДАЈЕМ моју кућу постојећу на Ријеку Црнојевића; ко би желио ишту купити, нека се обрати подписатом, или г. г. кап. Нику Поповићу и Илији Шћеновићу на Ријеку.

Јевто Петковић.

Р. 29 Бр. 14 3—3

ОБЈАВА.

Кућа покојне Миме Јовове, постојећа у овој вароши, у „Катуњској улици“ број 183, сагласно објави управе од 15 фебруара тек. год., број 374, није продата.

Иста кућа поново ће се продавати 1 јула ове године.

Поменутога дана нек се лиценци ради куповине обратe потписатој.

Број 1133.

Ц е т и п с. 16 маја 1901.

У П Р А В А
Општине Вароши Цетина.

Р. 56 Бр. 17 2—3

ОБЈАВА.

Пошто се двокатна кућа Ђока Новова Дрекаловића, постојећа у овој вароши у „Катуњској улици“ број 16, према објави потписате управе од 1 фебруара тек. год., број 271, није продала, то се овим поново износи на јавну продају.

Продаја иште биће 1 јула ове године. Ко би је желио купити, нека се реченога дана обрати потписатој.

Број 1134.

Ц е т и п с. 16 маја 1901.

У П Р А В А
Општине Вароши Цетина.

Р. 66 Бр. 18 2—3

ОБЈАВА.

Овим се износи на јавну продају имовина Риста Раичевића, у Ђешкопољу, за намир његовог дуга следећа:

1. Једна кућа повемлуша, има дужице 10 метара а ширине 6 мет., тилдом покривена и наново поправљена, у Горњу Горицу.

2. Земље ораће у Ђешкопољу 15 рала, која се налази у пет комада:
1) у метех Доњи Разбој рала 8 (осам). Границе: од истока пут, од запада Бојкина Ников земљом, од сјевера исти Ристо са искључивом својином а од југа пут.

2) два (2) рала земље на горњи Разбој, границе: од истока комуна, од запада Петко Кусов, од сјевера Симо Јованов, а од југа Перо Радов земљом.

3) два (2) рала земље у Прогон, границе: од истока Бојкина Ников, од запада Шоле Ников, од сјевера пут, а од југа Бојкина Ников земљом.

4) три четвртине рала земље на Станкаче, границе: од истока Шабановић, од запада Павле Лукин, од сјевера Јован Спасојев, а од југа Митар Ђоков земљом.

5) на Покоск 1 $\frac{1}{2}$ (једно и по) рало, границе: од истока Ђуро Крљевић, од запада Симо Јованов, од сјевера Васо Николић.

Речено имале удјелијење је 1200 круна. Лиценција ће се објављати код потписатога у Ђешкопољу (у Доњу Горицу) 18 јуна ове год.

Повијају се сви који би желили купити речено имале, као и они који имају право прече купње, да присуствују продаји. Исти дужни су од процијењене вриједности подијети кауцију од 10%.

Ако имале не би дало процијењену вриједност на дан лиценције, поновиће се продаја још за један мјесец т. ј. до 30 јула о. г. Ако пак ни тога дана не би дала процијењену вриједност, онда се продају продаја и за трећи мјесец т. ј. до 20 јула ове године. Тога дана ће се уступити купцу или дужитељима за $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности.

Број 24

У Ђешкопољу, 16 маја 1901 г.

Кап. Ђешкопољски Митар Милић.

Р. 305 Бр. 19 2—2

ОБЈАВА.

Којом се износи на јавну продају половина од четвртог вилла у млине „Бања“ на Рибница Села Хадичуховића.

Речено пола вилла удјелијење је 600 круна, те ко би га желио купити, нека се пријави у Канц. Окр. Суда Подгоричког 16 јуна т. г. у 3 сата по подне, гдје ће се држати јавна продаја.

Напомиње се међутим, да се речено пола вилла неће на овачени дан, као ни на други рок кад би се овачено, продати испод процијењене вриједности, док ни на трећи рок, који би за тим сле-довао, уступаће се понудно највише цијене, али никако испод двије трећине процијењене вриједности.

Лиценција су пак дужни, да положи у кауцију 10% од процијењене вриједности у име кауције и то или у новцу или јамчевином врху непокретности својих добара.

Повијају се најзад сви повјерљиви дужници, да пријаве суду своја потраживања прије оваченог рока.

Подгорница, 16 маја 1901 г.

Из Канц. Окр. Суда.

Р. 150. Бр. 20. 2—2

ОБЈАВА.

Раде Никовић, из Пивских Црквица, пренау-жио је своје имале и пошао у Америку; ради чега се повијају сви његови дужитељи, да дођу на 29 јунаја ове године, код мене у Црквице, и нека до-несу чисте рачуне. Који не дође на речени дан, губи право на потраживање дуга.

Црквице, 4 маја 1901 год.

Број 223.

Капетан Никола Ш. Бајагић.

Р. 60 Бр. 21 2—3

ОБЈАВА.

На основу ријешена Канц. Окр. Суда барската од 12/IV 1901 г. број 183 — овим се износи на јавну продају нешто насинта Пера Ђ. Главановића и Шумана (Аустрија) налазеће се у барском пољу у звано „Ђељши“ а за намир његових дугова.

Поменуто насинте граници од сјевера: Анто Куртовић и Ђуро Чакл насинтем; од југа: Митар и Франо Ђевић насинтем; од истока: Рафаил и Видна Главановића насинтем и маслинама; а од запада Ђуро Вигић и Ђуро Паладин насинтем и маслинама.

Насинте се састоји из 4 рала земље у којем су 2 коријена маслина а удјелијење круна деведесет (90).

Повијају се сви, који желе горње насинте купити, или пак имају какво стварно право над истим, да, у кауцију од 10%, присуствују распродаји, која ће се објављати у канцеларији овога Суда и то прва 25 јуна, друга 26 јула а трећа 25 августа 1901. од 3—5 часова по подне.

На прва два рока горње имале неће се продати испод процијењене вриједности, већ на трећем року, али никако испод $\frac{2}{3}$ процијење.

Бар, 17/V 1901 г.

Из канцеларије Окр. Суда.

Р. 180. Бр. 26. 1—2

ОБЈАВА.

Овим се износи на јавну продају земља Саво Илија Вујачића за намир његових дугова. Та се земља налази у Згору, а постоји у два комада: један комад — Словодо — има једна коса тиваде са удумом, те граници од истока Масјуле Ђурићин, од сјевера Бојко Стеванов, с југа и запада Ђурака Николина.

Други комад — опашени-до и марица руна — има оранице $\frac{3}{4}$ и удут јој граници: од истока Ђурака Николина, од запада Јанко Николић, од сјевера Бојко Стеванов, од југа Мујо Васов.

Речена је земља процијењена 720 круна, те ко би желио ишту земљу купити, као и они који имају право прече купње над истом, повијају се да у кауцију од 10% вриједности присуствују продаји у канцеларији канцеларије Граховске 25 јуна о. г. у четири уре послито подне.

Ако на дан лиценције не би дала горња земља процијењену вриједност, продужиће се продаја на 25 јула; ако ни тога не даде, продужиће се лиценција до 25 августа о. г. и тога ће се дана уступити дужитељима од $\frac{2}{3}$ процијењене вриједности.

Број 156.

Грахово, 19 маја 1901.

Капетан Аким Даковић.

Р. 179 Бр. 27 1—2

ОБЈАВА.

Овим се износи на јавну продају $\frac{3}{4}$ оранице и $\frac{1}{4}$ косанице Ђока Вујачића, за намир дуга кога дугује Јовану Радову Ковачевићу. Речена земља налази се на Вилусе и вове се миликоница, а граници: од сјевера до земље истога Ђока, која је у ваставу Новици Попову; од истока до пута својског до медњика од пута; од запада до Крста и Рава Мијајлова; од југа до Јона Савина. Речена је земља са фруктов процијењена 320 круна, те ко би желио ишту земљу купити, као и они што имаду право прече купње над истом, повијају се да у кауцију од 10% процијењене вриједности присуствују продаји у канцеларији капетаније Граховске 27 јунаја о. г. у четири уре послито подне. Тога ће се дана преча вакоњу уступити понудно највише цијене, почем је и досад за ишту понуђена цијена што је процијењено.

Број 157.

Грахово, 19 маја 1901.

Капетан Аким Даковић.

Р. 148 Бр. 28 1—2

НАЗНАЊЕ

Мојим пријатељима и познаницима, да сам отворио кафану с кватиром у „Кипушкој Улици“ супрам телеграфско-поштанске Управе.

Услуга тачна, цијена умјерена. Молим за што већу посјету.

Цетинье, 24/V 1901.

С поштовањем

Алекса Јанковић.

Р. 35 Бр. 29 1—2